

SPREJETA BESEDILA

Začasna izdaja

P9_TA-PROV(2020)0182

Mednarodne in domače starševske ugrabitve otrok iz EU na Japonskem

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2020 o mednarodnih in domačih starševskih ugrabitvah otrok iz EU na Japonskem (2020/2621(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 1 Splošne deklaracije človekovih pravic,
 - ob upoštevanju člena 9 Konvencije OZN o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989,
 - ob upoštevanju Haaške konvencije o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok z dne 25. oktobra 1980 (v nadaljnjem besedilu: Haaška konvencija iz leta 1980),
 - ob upoštevanju člena 2, člena 3(1), člena 3(5) in člena 3(6) Pogodbe o Evropski uniji (PEU),
 - ob upoštevanju člena 24 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah,
 - ob upoštevanju Dunajske konvencije o konzularnih odnosih iz leta 1963,
 - ob upoštevanju načel, poudarjenih v njegovi resoluciji z dne 28. aprila 2016 o varstvu otrokove koristi v EU na podlagi peticij, naslovljenih na Evropski parlament¹,
 - ob upoštevanju smernic EU za spodbujanje in varstvo otrokovih pravic iz leta 2017,
 - ob upoštevanju vloge in dejavnosti koordinatorice Evropskega parlamenta za otrokove pravice pri obravnavi vprašanja starševske ugrabitve otrok ter sporov glede skrbništva in stikov, v katere so vključeni otroci z državljanstvom EU na Japonskem,
 - ob upoštevanju posvetovanj na seji Odbora za peticije 19. in 20. februarja 2020,
 - ob upoštevanju člena 227(2) Poslovnika,
- A. ker je Odbor za peticije na svoji seji dne 19. februarja razpravljal o peticijah št. 0594/2019, 0841/2019, 0842/2019 in 0843/2019 o starševskih ugrabitvah otrok in

¹ UL C 66, 21.2.2018, str. 2.

pravici do obiskov pri parih z različnim državljanstvom, ko je en partner državljan EU, drugi pa Japonske;

- B. ker je v teh peticijah izražena zaskrbljenost, ker na Japonskem ne izvršujejo sodnih odločb za vrnitev otrok, sprejetih v postopkih na podlagi Haaške konvencije iz leta 1980, in ne obstajajo možnosti za uveljavljanje pravic do stikov in obiskov, kar staršem iz EU ne omogoča, da bi ohranili pomenljiv odnos s svojimi otroki, ki prebivajo na Japonskem;
- C. ker je zaskrbljujoče, da je število nerešenih primerov starševskih ugrabitev otrok, v katerih je eden od staršev državljan EU, drugi pa japonski državljan, tako visoko;
- D. ker japonsko pravo ne omogoča deljenega ali skupnega skrbništva; ker različni viri kažejo, da je ugrabitev huda oblika zlorabe otroka;
- E. ker so na Japonskem pravice staršev, ločenih od otroka, do stikov ali obiskov zelo omejene ali jih celo ni;
- F. ker so vse države članice pogodbenice Haaške konvencije iz leta 1980 in Konvencije OZN o otrokovih pravicah;
- G. ker je Japonska leta 2014 pristopila k Haaški konvenciji iz leta 1980, od leta 1994 pa je pogodbenica Konvencije OZN o otrokovih pravicah;
- H. ker morajo imeti otroci, ki so državljanji EU in prebivajo na Japonskem, pravico do varstva in oskrbe, ki sta nujni za njihovo dobro počutje; ker imajo pravico, da svobodno izražajo svoje mnenje; ker je treba njihovo mnenje upoštevati v stvareh, ki jih zadevajo, v skladu z njihovo starostjo in zrelostjo;
- I. ker je glavna odgovornost staršev, da skrbijo za otrokovo vzgojo in razvoj; ker so pogodbenice obvezane, da z vsemi svojimi močmi zagotovijo priznanje načela, da sta za otrokovo vzgojo in razvoj enako odgovorna oba starša;
- J. ker je treba pri vseh ukrepih, povezanih z otroki iz EU na Japonskem, na prvem mestu upoštevati njihove koristi;
- K. ker mora imeti vsak otrok iz EU pravico do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, če to ni v nasprotju z njegovimi koristmi;
- L. ker morajo pogodbenice konvencij zagotoviti, da otrok ni ločen od staršev proti njihovi volji, razen če pristojne oblasti v sodnem postopku v skladu z veljavno zakonodajo in postopki ugotovijo, da je ločitev nujna zaradi otrokove koristi; ker pa je lahko takšna odločitev potrebna v posebnih primerih, kot je zloraba ali zanemarjanje otroka s strani staršev ali ko starša živita ločeno in je potrebno odločiti o otrokovem prebivališču;
- M. ker morajo pogodbenice spoštovati pravico otroka, ki je ločen od enega ali obeh staršev, do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, če to ni v nasprotju z njegovimi koristmi;
- N. ker morajo za pravočasno vrnitev otroka vse pogodbenice Haaške konvencije iz leta 1980 sprejeti nacionalne ukrepe in zakonodajo, skladne z njihovimi pogodbenimi obveznostmi in dolžnostmi;

- O. ker ima otrok, katerega starši prebivajo v različnih pogodbenicah, pravico, da redno vzdržuje osebne odnose in neposredne stike z obema staršema, razen v izjemnih okoliščinah;
- P. ker so francoski predsednik Emmanuel Macron, italijanski predsednik vlade Giuseppe Conte in nemška kanclerka Angela Merkel v imenu francoskih, italijanskih in nemških staršev govorili s predsednikom japonske vlade Šinzom Abejem, evropski ambasadorji na Japonskem pa so japonskemu ministru za pravosodje napisali skupno pismo o starševskih ugrabitvah otrok;
- Q. ker so starši, katerih otroka je ugrabil drugi starš, avgusta 2019 vložili uradno pritožbo pri Svetu OZN za človekove pravice;
- R. ker koordinatorica Parlamenta za otrokove pravice od leta 2018 pomaga posameznim staršem in opozarja na posebna vprašanja v zvezi s starševsko ugrabitvijo otrok ter sporov glede skrbništva in stikov med državljani EU in japonskimi organi, med drugim japonskega ministra za pravosodje oktobra 2018 in japonskega veleposlanika v EU maja 2019;
- S. ker sta Odbor za peticije 6. marca 2020, koordinatorica Parlamenta za otrokove pravice pa 5. februarja 2020 podpredsedniku Komisijo in visokemu predstavniku Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko Josepu Borrellu poslala pismo, v katerem sta zaprosila, naj na dnevni red naslednje skupne seje, ki bo potekala kot del sporazuma o strateškem partnerstvu med EU in Japonsko, doda točko o mednarodnih obveznostih Japonske na podlagi Haaške konvencije iz leta 1980 in Konvencije OZN o otrokovih pravicah;
- T. ker je EU 31. januarja 2020 na drugem srečanju skupnega odbora v okviru sporazuma o strateškem partnerstvu med EU in Japonsko državo pozvala, naj izboljša svoj pravni okvir in njegovo učinkovito izvajanje, da bi zagotovila spoštovanje sodnih odločb in mednarodnih zavez Japonske, kot sta Konvencija OZN o otrokovih pravicah in Haaška konvencija iz leta 1980; ker EU tudi vztraja, da je treba upoštevati otrokovo korist in spoštovati pravico staršev do obiskov;
- U. ker je Odbor za peticije po izidu srečanja 19. in 20. februarja 2020 misiji Japonske pri Evropski uniji poslal pismo, v katerem japonske organe spodbuja, naj spoštujejo nacionalno in mednarodno zakonodajo o pravicah otrok in civilnopravnih vidikih mednarodne ugrabitve otrok;
- 1. izraža zaskrbljenost zaradi otrok, ki trpijo zaradi starševske ugrabitve na Japonskem in dejstva, da se ne izvajajo povsod ustrezni zakoni in sodne odločbe; opozarja, da morajo otroci iz EU na Japonskem uživati zaščito, ki je zagotovljena z mednarodnimi sporazumi, ki varujejo njihove pravice;
- 2. obžaluje, da Japonska kot strateška partnerica EU, kot kaže v primerih ugrabitve otrok, ne spoštuje mednarodnih pravil; opozarja, da bi bilo treba pravni okvir države izboljšati, da bodo na Japonskem učinkovito izvrševali odločbe za vrnitev otroka, ki jih izdajo japonska ali sodišča zadevnih držav v postopkih na podlagi Haaške konvencije iz leta 1980;
- 3. poudarja, da so načela človekovih pravic otrok odvisna od nacionalnih ukrepov

japonske vlade; poudarja, da je potrebnih več zakonodajnih in nezakonodajnih ukrepov, med drugim za zaščito otrokove pravice do obeh staršev; poziva japonske organe, naj učinkovito izvršujejo sodne odločbe o pravicah do stikov in obiskov, priznane staršem, ki so ločeni od otrok, da bodo lahko ohranili pomenljiv stik z otroki, ki stalno prebivajo na Japonskem; poudarja, da je treba biti pri teh odločitvah vedno pozoren na korist otroka;

4. poudarja, da je treba v primeru ugrabitve otrok hitro ukrepati, saj ima lahko pretečeni čas dolgotrajne posledice za otroka in prihodnje odnose med otrokom in staršem, ki je od njega ločen;
5. poudarja, da lahko starševska ugrabitev škodi dobremu počutju otroka in ima dolgotrajne škodljive posledice; poudarja, da lahko ugrabitev povzroči duševne težave pri otroku in staršu, ločenem od otroka;
6. poudarja, da je eden od glavnih ciljev Haaške konvencije iz leta 1980 zaščititi otroke pred škodljivimi učinki starševske ugrabitve, in sicer z vzpostavitvijo postopkov za čimprejšnjo vrnitev otroka v državo običajnega prebivališča tik pred ugrabitvijo;
7. pozdravlja podporo in udeleženosť koordinatorice Parlamenta za otrokove pravice pri reševanju tega vprašanja in jo poziva, naj nadaljuje sodelovanje z Odborom za peticije v zadevah, na katere opozarjajo vlagatelji peticij;
8. vztraja, da bi bilo treba v vseh sistemih za zaščito otrok vzpostaviti nadnacionalne in čezmejne mehanizme, ki bi upoštevali posebnosti čezmejnih konfliktov;
9. predlaga uvedbo državljanom prijazne evropske informacijske podpore, ki bi staršem nudila pomoč v čezmejnih družinskih sporih v sodelovanju s haaško konferenco (npr. z izpopolnitvijo informacij na portalu e-pravosodja o starševskih ugrabitvah otrok, odvedenih v tretje države, ter drugih pravicah otrok);
10. priporoča državam članicam, naj državljanom nudijo zanesljive informacije o družinskem pravu in pravicah otrok, vključno z opozorili o težavah v primeru razveze ali ločitve v državah, kot je Japonska;
11. pozdravlja zavezo Komisije, da bo vprašanje obravnavala na vseh možnih forumih, tudi v skupnem odboru v okviru sporazuma o strateškem partnerstvu med EU in Japonsko;
12. poziva podpredsednika Komisije in visokega predstavnika za zunanje zadeve in varnostno politiko, naj vprašanje vključi na dnevni red naslednje seje, ki bo potekala kot del sporazuma o strateškem partnerstvu med EU in Japonsko; poziva japonske organe, naj uporabljajo kazenski in civilni zakonik države;
13. opozarja japonske organe, da morajo v skladu s Haaško konvencijo iz leta 1980 zagotoviti, da osrednji organi izpolnjujejo svoje obveznosti, kot je določeno v členu njenem 6 in členu 7, vključno tako, da pomagajo staršem, ki so ločeni od svojih otrok, da ohranijo stike z njimi;
14. opozarja japonske organe, da morajo spoštovati določbe Dunajske konvencije o konzularnih odnosih, da bodo lahko predstavniki držav EU izpolnili svoje konzularne naloge, zlasti v primerih, ko so ogrožene koristi otrok in pravic njihovih staršev (državljanov EU);

15. poudarja, da je omejitev ali popolno onemogočenje stikov staršev z otrokom in pravice do obiskov v nasprotju s členom 9 Konvencije OZN o otrokovih pravicah;
16. poziva Komisijo in Svet, naj opozorita na obveznosti pogodbenic v skladu s Konvencijo OZN o otrokovih pravicah, zlasti o pravici otroka do rednih osebnih odnosov in neposrednih stikov z obema staršema, če to ni v nasprotju z njegovimi koristmi;
17. v zvezi s tem poziva japonske organe, naj upoštevajo mednarodna priporočila za uvedbo potrebnih sprememb v pravni sistem države in uvedejo možnost deljenega ali skupnega skrbništva po koncu razmerja med staršema, da bi uskladili domače zakone s svojimi mednarodnimi obveznostmi in zagotovili, da pravice do obiskov in stikov odražajo njihove obveznosti v skladu s Konvencijo OZN o otrokovih pravicah; poziva japonske oblasti, naj spoštujejo svoje zaveze iz Konvencije OZN o otrokovih pravicah, ki so jih ratificirale;
18. poziva japonske organe, naj bolje sodelujejo z EU in zagotovijo učinkovito izvrševanje pravic do stikov in obiskov, ki jih sodišče dodeli staršem, ločenim od otroka;
19. poziva Komisijo, naj bo zlasti pozorna na priporočila o čezmejni mediaciji, ki jih je prejela od vseh ustreznih deležnikov na nacionalni in EU ravni;
20. poziva k boljšemu mednarodnemu sodelovanju med državami članicami in tretjimi državami, da bi se izvajala vsa mednarodna zakonodaja na področju zaščite otrok, zlasti Haaška konvencija iz leta 1980;
21. poudarja, da je bistven ustrezen nadzor razmer po izdaji sodne odločbe, tudi kadar gre za stike s starši; poziva države članice, naj na spletnih straneh svojih zunanjih ministrstev in veleposlaništev na Japonskem obveščajo o tveganju ugrabitve otrok v državi in o ravnanju japonskih organov v teh zadevah;
22. poziva Svet, naj okrepi sodelovanje med sistemi obveščanja o ugrabitvah otrok s čezmejnimi posledicami v državah članicah, sodeluje s Komisijo pri vzpostavitvi mehanizmov za opozarjanje o izginotju otrok, kjer takih sistemov ni, in poroča o sklenitvi ustreznih sporazumov o sodelovanju, ki bodo obravnavali primere čezmejnih ugrabitvev na podlagi smernic Komisije za spodbujanje in varstvo otrokovih pravic;
23. poziva države članice k skupnim prizadevanjem, da to vprašanje vključijo na dnevni red vseh dvostranskih ali večstranskih srečanj z Japonsko, da bi japonske organe spodbudile, naj v celoti izpolnijo svoje obveznosti v skladu z mednarodno zakonodajo o varstvu otrok;
24. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Evropski komisiji, vladam in parlamentom držav članic ter vladi in parlamentu Japonske.